

P. 2, 4, 6. 8. 3, 28, 44. 4, 11, 18. 23, 26. 5, 5, 19. 8, 5, 43.

डुर्विभाव्य (2. डुष् + विभाषा) adj. *schwer auszusprechen; n. harte, beleidigende Worte*: डुर्विभाषं भाषितं त्वादशेन MBh. 2, 2187.

डुर्विमोचन (2. डुष् + वि^०) 1) adj. *schwer zu befreien*. — 2) m. N. pr. eines der 100 Söhne des Dhṛtarāṣṭra MBh. 1, 4545. 7, 5178. 9, 1405.

डुर्विराचन (2. डुष् + वि^०) m. N. pr. eines der 100 Söhne des Dhṛtarāṣṭra MBh. 1, 2732. — Vgl. डुर्विमोचन.

डुर्विलसित (2. डुष् + वि^०) n. *Unart, ein böser Streich* Prab. 104, 7. — Vgl. डुर्लसित.

डुर्विवक्तार (2. डुष् + वि^०) nom. ag. *der eine Frage schlecht beantwortet* MBh. 3, 1212. fg.

डुर्विवाह (2. डुष् + वि^०) m. *Missheirath* M. 3, 41.

डुर्विश (2. डुष् + विश) adj. f. *schwer zu betreten*: युद्धमोदिनी मांसशोषितकर्दमा R. 6, 19, 16. — Vgl. डुर्विगाह्य.

डुर्विष (2. डुष् + विष) adj. *viell. mit dem man schwer fertig wird*, als Beiw. Āiva's MBh. 12, 10432. Āiv.

डुर्विषह (2. डुष् + वि^०) 1) adj. f. *schwer zu ertragen, — zu bewältigen, unüberwindlich*: शराः R. 3, 34, 16. 34, 6. 6, 70, 32. Bhāg. P. 9, 4, 59. बल 3, 3, 14. संप्रकार MBh. 8, 4631. माया Hariv. 2579. अप्रिय Bhāg. P. 4, 13, 12. तेजम् 18, 42. 5, 9, 18. आगम् 3, 1, 11. क्रोध 12, 6. कर्म डुर्विषहं (*schwer zu bewältigen* so v. a. *zu vollbringen*) यन्ना भगवोस्तत्करोति हि 8, 5, 46. von Personen MBh. 1, 4252. Beiw. Āiva's 12, 10431. — 2) m. N. pr. eines der 100 Söhne des Dhṛtarāṣṭra MBh. 1, 6984. 3, 14924. 5, 4167. 9, 1420. डुर्विषह 1405. — Vgl. डुःषह, डुःसह, डुष्प्रसह.

डुर्विषह (2. डुष् + वि^०) adj. f. *schwer* dass.: स्वन R. 6, 90, 28. सेना MBh. 6, 744.

1. डुर्वृत (2. डुष् + वृत्) n. *ein schlechtes, gemeines Betragen* MBh. 1, 100.

2. डुर्वृत (wie eben) adj. *sich schlecht, gemein betragend*; subst. *Böswicht* Jāgñ. 1, 335. MBh. 3, 12613. 6, 222. 12, 3214. Hariv. 3779. R. 1, 32, 15. 2, 109, 7. Hit. 10, 19. Bhāg. P. 4, 14, 7. Mārk. P. 22, 3. Rāgā-Tar. 4, 671. 6, 151. f. *schwer* Jāgñ. 3, 268. MBh. 13, 2397. R. 1, 48, 33. 2, 37, 21. 27. 74, 7. 3, 23, 17.

डुर्वृत्ति (2. डुष् + वृत्ति) f. *Noth, Elend* MBh. 13, 2389. दीर्घकालं मम क्रोधादुर्वृत्त्या वर्तयिष्यति R. Gorra. 1, 61, 22.

डुर्वृष्टि (2. डुष् + वृ^०) f. *ungenügender Regen, Dürre* Vjutr. 126.

1. डुर्वेद (2. डुष् + वेद von विद्, वेत्ति) adj. 1) *schlechte Kenntnisse habend, ungelehrt*: डुर्वेदा वा सुवेदा वा प्राकृताः संस्कृतास्तथा । ब्राह्मणा नावमत्तव्याः MBh. 3, 13437. — 2) *schwer zu kennen*: कथं भवान्विज्ञानीति मुडुर्वेदमिदं मक्तु R. 4, 46, 2.

2. डुर्वेद (2. डुष् + वेद von विद्, विन्दति) adj. *schwer zu finden* Cat. Br. 5, 1, 3. 10. 5, 4, 1.

डुर्व्यवस्थापक (2. डुष् + व्या^०) adj. *schlecht entscheidend, ein schlechtes oder ungünstiges Urtheil fallend* Rāgā-Tar. 6, 54.

डुर्व्यवहार (2. डुष् + व्य^०) m. *eine falsche Entscheidung einer Streitsache* Kull. zu M. 8, 18.

डुर्व्याकृत (2. डुष् + व्या^०) adj. *schlecht, böse gesprochen; n. eine schlechte, unpassende Aeusserung*: न मे डुर्व्याकृतं किंचिन्नापि मे डुर्नुचितम् । लक्ष्मणो राघवश्चाता यस्मात्क्रुद्ध इह गतः ॥ R. 4, 32, 3. MBh. 3,

14669 = 12, 3084.

डुर्व्रजित (2. डुष् + व्र^०) m. *eine schlechte, unpassende Art zu gehen* MBh. 3, 14669 = 12, 3084.

डुर्व्रत (2. डुष् + व्रत) adj. *ungehorsam, einen unordentlichen Wandel führend; s. दौर्ब्रत्य*.

डुर्व्रण (2. डुष् + व्रण) adj. f. *schwer zu überwältigen, unaufhaltbar*: मो घृणाः परापरा निर्मतिर्दुर्व्रणा वधीत् RV. 1, 38, 6. Vielleicht als f. gleichbedeutend mit dem folg. Art. डुर्व्रण Wils.

डुर्व्रणा (2. डुष् + व्रणा) f. *schlechtes Geschick, Unheil*: त्वं नौ श्रम्या इन्द्र दुर्व्रणायाः पाहि वञ्चिवो दुर्व्रितादुर्भीके RV. 1, 121, 14.

डुर्व्रणाय (denom. vom vorherg.), part. *auf Unheil —, Schaden ausgehend*: श्रवं स्म दुर्व्रणापतो मर्त्यस्य तनुहि स्थिरम् RV. 10, 134, 2.

डुर्व्रणायु (vom vorherg.) adj. *dass.*: स्त्रियं यदुर्व्रणायुवं वधीर्दुर्व्रितं दिवः RV. 4, 30, 8.

डुर्व्रणावत् (von डुर्व्रणा) adj. *unheilvoll*: मो घृण्य दुर्व्रणावान्मायं कर्दुरो श्रमन्तु RV. 8, 2, 20. यो श्रमन्तु दुर्व्रणावा उपे ह्युः 18, 14.

डुर्व्रण (2. डुष् + व्रण) adj. f. *und un widerliche Kinnbacken habend*: तदा रभस्व दुर्व्रणा (voc. f.) RV. 10, 185, 3. Taitt. Ār. 4, 32, 1 (vgl. u. दीर्घमुख).

डुर्व्रण s. u. डुर्व्रण.

डुर्व्रल adj. = डुर्व्रल (2. डुष् + व्रल) P. 5, 4, 121.

डुर्व्रद (2. डुष् + व्रद) adj. *bösesinnig* AV. 2, 7, 5. 4, 9, 6. 8, 3, 25. 10, 6, 1. 14, 2, 29. Lāṭy. 3, 11, 3. Kauç. 42. — Vgl. डुर्व्रद, दौर्व्रद.

डुर्व्रित (1. डुष् + व्रित) adj. *widerwärtig, lästig*: न मे स्तोतामतीवा न डुर्व्रितः स्यादग्ने न पापया RV. 8, 19, 26. तान्कं मन्ये डुर्व्रितो नने श्रुत्य-शपूनिव AV. 4, 36, 9.

डुर्व्रत (2. डुष् + व्रत) n. *ein übel angebrachtes Opfer*: एतेषु दत्तिणा दत्ता दावाग्नाविव डुर्व्रतम् MBh. 12, 559.

डुर्व्रणाय, partic. *wüthend* (vgl. वृणाय) v. l. des SV. II, 4, 1, 16, 4 für डुर्व्रणायत् des RV.

डुर्व्रणायु (vom vorherg.) adj. *wüthend*: यो नौ महतो श्रमि डुर्व्रणायु-स्तिरश्चितानि वसवो जियसति RV. 7, 89, 8. गाः 1, 84, 16.

डुर्व्रद (2. डुष् + व्रद) 1) adj. *ein böses, hartes Herz habend* Bhāg. P. 4, 2, 16. अशमसारमयं नूनं व्रदयं मम डुर्व्रदः । यमो यदेतो दह्याय पतितो नावदीर्यते ॥ MBh. 3, 17300. — 2) m. *Feind* P. 5, 4, 150. AK. 2, 8, 1, 10. H. 729. यथा न डुर्व्रदः पापा भवन्ति सुखिनः पुनः MBh. 4, 82. मित्राणामुपकाराय डुर्व्रदो नाशनाय च Mārk. P. 26, 34. — Vgl. डुर्व्रद, दौर्व्रद.

डुर्व्रदय (2. डुष् + व्रद) adj. *ein böses Herz habend* gaṇa युवादो zu P. 5, 1, 130. Çabdārthakalp. im ÇKDr. — Vgl. दौर्व्रदय.

डुर्व्रषीक (2. डुष् + व्र^०) adj. *mangelhafte Sinnesorgane habend oder seine Sinne schlecht im Zaume haltend* (vgl. डुर्व्रलेन्द्रिय u. डुर्व्रल) MBh. 3, 13951.

डुल्, *दोलैवति* in die Höhe heben, — *schwingen* Dhātup. 32, 60. नारी पदद्वयं स्थाप्य कात्तस्योद्दयोपरि । कटिं चेदोलयेदाशु बन्धः कन्दर्पशृङ्खलः ॥ Ratim. im ÇKDr. u. कन्दर्पशृङ्खल. *दोलयति धूलं वायुः der Wind wirbelt den Staub auf* Durgād. im ÇKDr. *दोलयन्द्वाविवलितौ zwei Würfel schwingend* Bhartṛ. 3, 43. *दोलित in Schwingung versetzt, schwän-*